

Tussen

huiselijkheid

en moderniteit

Els De Vos docent faculteit Ontwerpwetenschappen, associatie Artesis – Universiteit Antwerpen

De grootste verdienste van het middenveld van de jaren 1960-1970 (christelijke en socialistische arbeidersbeweging, Boerinnenbond...) was dat het zijn leden aanzette om doelbewust na te denken over hun woning. En hoewel hun adviezen niet altijd werden gevolgd, waren het toch de middenveldorganisaties die de weg bereidden naar een betere architectuur.

Onlangs was ik op bezoek bij vrienden die een oud huis hadden gekocht in een dorp in de Vlaamse Ardennen: geen traditionele, donkere, losstaande landelijke rijwoning met zadel- of mansardedak, maar een verrassend langwerpig, balkvormig huis dat opvalt in zijn omgeving door zijn speelse strakheid en ritmisch gemoduleerde gevels. Een pareltje van modernistische architectuur met bandramen, een kleine laboratoriumkeuken, oranje traphal met open trap, gang geflankeerd door inbouwkasten met bovenlicht en talrijke, brede houten schuifdeuren. Vooraan bevindt zich een garage, waarvan de poort naadloos in de houten zijgevel opgaat. De woning, ontworpen door André Goddeeris, dateert van 1959. In het dorp werd er destijds schande van gesproken.

De oorspronkelijke eigenares, Jozefien Dupuis-Metselaar, was een Nederlandse, en dat verklaart veel. In Nederland werden het *Nieuwe bouwen* en rationele modernistische wooninrichting veel sterker gepromoot dan in Vlaanderen, onder meer door de bekende culturele *Stichting Goed Wonen* (1946-1968) en de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen. Bovendien was de woningbouw er grotendeels in handen van de overheid, en dat werkte de modernisering in de hand.

De Belgische woningmarkt was van onderuit gestructureerd. Tot 65% van de Belgische huishoudens bezat in 1976 een

eigen woning (vandaag is dat zelfs 75%) - en dat impliceerde natuurlijk veel meer inspraak. Bovendien verstreekte het verzuilde middenveld - met organisaties zoals de Katholieke Arbeidersvrouwen (KAV), de Boerinnenbond en de Socialistische Vooruitziende Vrouwen (SVV)

De gecomponeerde gevel van de woning Dupuis-Metselaar in Bevere in de Vlaamse Ardennen, tussen woningen met een meer traditionele, landelijke vormtaal.

Ontwerper: André Goddeeris (werfopvolging samen met Piet Sandra). Bouwjaar 1959

[© FOTO: ELS DE VOS]

Open keuken in een modelappartement te Brugge in 1978, ingericht door het West-Vlaamse Provinciaal Comité ter Bevordering van de Wooncultuur.

[REPRO. PROVINCIAAL ARCHIEF WEST-VLAANDEREN]

